

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ της 16-3-1923

"Περί κανονισμού των μέτρων υγιεινής και καθαριότητας των σταφιδαποθηκών"

(Φ.Ε.Κ. 91/Α/5-4-1923)

Έχοντες υπ' όψει τους νόμους ΓπΛΔ', ΔΚΘ', 551 και 2943, γνωμοδότησιν του Υγειοτεχνικού Συμβουλίου και του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Εργασίας, προτάσει του Ημετέρου επί της Εθνικής Οικονομίας Υπουργού, απεφασίσαμε και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Εις τας σταφιδαποθήκας πλην των γενικών όρων του Β.Δ. της 25 Απριλίου 1913 «περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας εν τοις βιομηχανικοίς και βιοτεχνικοίς καταστήμασι κλπ.», οίτινες εφαρμόζονται εφ' όσον δεν συγκρούονται προς τας διατάξεις των εφεξής άρθρων, τηρούνται και αι ειδικαί διατάξεις των επομένων άρθρων.

Άρθρον 2

Σταφιδαποθήκη θεωρείται ο κλειστός χώρος εντός του οποίου αποθηκεύεται, καθαρίζεται, οπωσδήποτε συσκευάζεται εις σάκκους, βαρέλια, κιβώτια, σταφιδόκαρπος παντός είδους.

Άρθρον 3

Όταν εν τη σταφιδαποθήκη ευρίσκονται μηχανήματα προς εκτέλεσιν καθαρισμού και συσκευασίας της σταφίδος, εάν μεν τα μηχανήματα ταύτα κινούνται δι' εμπύχου δυνάμεως, η αποθήκη θεωρείται εργαστήριο, εάν δε δια μηχανής τοιαύτης, θεωρείται εργοστάσιον.

Άρθρον 4

Το ύψος των αιθουσών εν αις αποθηκεύεται ο σταφιδόκαρπος, δεν πρέπει να είναι έλασσον των τριών μέτρων, ο δε χώρος τοιούτος, ώστε ν' αναλογίζωνται δι' έκαστον εργάτην 10 κατ' ελάχιστον κυβικά μέτρα.

Άρθρον 5

Οι τοίχοι και αι οροφαί πρέπει να είναι λείοι και άνευ γωνιών, δι' επιστρώσεως δυναμένης να υδροχρωματίζεται, το δε δάπεδον επιστρώνεται δι' υλικού αδιαποτίστου και στεγανού, ώστε να μη παράγη σκόνην και υγρασίαν, δυνάμενον να πλύνεται και να καθαρίζεται ευκόλως. Ταύτα κατ' αρχήν κατασκευάζονται εκ ξύλου επαλειφομένου δι' ύλης μη υγροσκοπικής ή εκ πλακών λείων και καλώς συναρμοσμένων εις τρόπον μη αφήνοντα κενά διαστήματα.

Άρθρον 6

Τα διαμερίσματα εις α τοποθετείται η σταφίς εις χύμα πρέπει να κατασκευάζωνται από υλικόν αδιαπότιστον, δυνάμενον να πλύνεται και καθαρίζεται ευκόλως. Το δάπεδον να χωρίζεται από τας διαβάσεις, ίνα μη σκορπίζεται και πατήται ο καρπός από τους διερχομένους, τα δε σάρωθρα και εργαλεία συλλογής και μεταφοράς καθαρίζονται καθ' εκάστην.

Άρθρον 7

Το χρησιμοποιούμενον ύδωρ προς ψεκασμόν πρέπει να είναι πηγαίον και καθαρόν ή φρεάτειον μη μεμολυσμένον, τα δε δοχεία της μεταφοράς να διατηρούνται εις αρίστην κατάστασιν. Απαγορεύεται η χρήσις θαλασσίου ύδατος ή μεμολυσμένων φρεάτων. Ειδική δεξαμενή ύδατος καθαρού να υπάρχη εις την διάθεσιν του προσωπικού, η δε ποσότης τούτου πρέπει να είναι ανάλογος με την ημερήσιαν απαιτουμένην κατανάλωσιν εκάστης αποθήκης. Ειδικός αγωγός εγκαθίσταται δια την ροήν των ακαθάρτων υδάτων, ούτος δε τηρείται κεκαλυμμένος και συγκοινωνεί με τας διαφόρους ροάς δια σιφώνων.

Άρθρον 8

Ο φωτισμός των αιθουσών και ο αερισμός τούτων πρέπει να είναι επαρκής. Εάν δεν είναι αρκετός ο πλάγιος φωτισμός, επιβάλλεται ο εκ της οροφής, εις τρόπον ώστε το εσωτερικόν τούτων να φωτίζεται καταλλήλως. Τεχνητός αερισμός επιβάλλεται όπου φυσικός δεν επαρκεί ένεκα της θερινής θερμότητος.

Άρθρον 9

Εις τα πολυόροφα εργαστήρια η διάταξις της εγκαταστάσεως των μηχανημάτων γίνεται εις τοιούτον τρόπον ώστε ταύτα να εγκαθίστανται εις το μάλλον φωτιζόμενον διαμέρισμα ίνα μη εκτίθεται εις κίνδυνον το εις ταύτα εργαζόμενον προσωπικόν.

Άρθρον 10

Εις εκάστην αποθήκην υπάρχη ιδιαίτερον διαμέρισμα προγεύματος, ιματιοφυλακείου, εις ο τοποθετούνται αι ενδυμασίαι προσωπικού, νιπτήρες και κατάλληλα αποχωρητήρια δι' άνδρας και γυναίκα, άτινα δεν

συγκοινωνούν μετά των αιθουσών. Οι βόθροι των αποχωρητηρίων κατασκευάζονται στεγανοί κατά ασηπτικόν σύστημα, ίνα μη μολύνωνται τα φρεάτια ύδατα. Εξαιρέσεις γίνεται εφ' όσον υπάρχει υπόνομος προς θάλασσαν διήκουσα, ότε απαραίτητως η τοποθέτησις υδραυλικών σιφώνων.

Άρθρον 11

Εις τα διαμερίσματα εργασίας υπάρχουν πτυελίθραι αναλόγως του αριθμού των εργαζομένων, οίτινες καθαρίζονται καθ' εκάστην. Απαγορεύεται αυστηρώς το πτύειν κατά γης. Υποχρεωτικώς τοποθετούνται εις διάφορα σημεία μιοπαγίδες.

Άρθρον 12

Απαγορεύεται η σύγχρονος χρησιμοποίησις των διαμερισμάτων σταφίδος δι' άλλον παρά δι' όν προωρίσθησαν σκοπόν. Απαγορεύεται το πρόγευμα εις τον τόπον εργασίας και η εισαγωγή οινοπνευματωδών ποτών.

Άρθρον 13

Οι εργάται και εργάτρια κατά την εργασίαν των φέρουν ειδικήν ενδυμασίαν δαπάναις του εργοδότη ήτις πρέπει να τηρήται καθαρά και εν καλή καταστάσει. Η ενδυμασία συνίσταται δια τους άνδρας από χιτώνα (μπλούζαν) και περί σκελίδα δια δε τας γυναίκας από ποδήρη χιτώνα καλύπτοντα εντελώς τα εσωτερικά του φέροντος ενδύματα. Προς αποφυγήν πτώσεως σταγόνων ιδρώτος οι εργάται φέρουσι λευκούς καθαρούς σκούφους.

Άρθρον 14

Προ της ενάρξεως της εργασίας πάντες οι εις την συσκευασίαν εργαζόμενοι οφείλουσι να πλύνωσι τας χείρας και τους βραχίονας δι' αφθόνου καθαρού ύδατος και σάπωνος. Δι' έκαστον εργάτην ο εργοδότης οφείλει να διαθέτη σάπωνα και χειρόμακτρον το οποίον πρέπει να τηρήται καθαρόν.

Άρθρον 15

Η δια της πίεςεως των ποδών συσκευασία εντός των κιβωτίων ή βαρελίων απαγορεύεται δύο έτη από της ημέρας της δημοσιεύσεως του παρόντος. Εξαιρετικώς κατά το διάστημα τούτο επιτρέπεται η δια των ποδών συσκευασία υπό τον όρον της παρεμβολής των ποδών και καρπού τεμαχίου κηρωτού υφάσματος. Τα τεμάχια του υφάσματος πλύνονται ανά 15 λεπτά της ώρας ή αντικαθίστανται δι' άλλων καθαρών. Τα υφάσματα ταύτα φέρουσι ειδικόν σήμα επί της επιφανείας του πατήματος.

Άρθρον 16

Ειδικά μηχανήματα θέλουσιν υποδειχθή παρ' αρμοδίας επιτροπής προς τον σκοπόν τούτον, εξ ων οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να χρησιμοποίησωσι κατ' αρέσκειαν. Τα συσκευαζόμενα κιβώτια, βαρέλια ή σάκκοι, σημειούνται προηγουμένως με ειδικά γράμματα εμφανίοντα τον τόπον αποστολής των, ίνα γίνεται η παρά των ενδιαφερομένων επιθεώρησις.

Άρθρον 17

(αφού τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 6.9.1925, καταργήθηκε με το Β.Δ. 16 .6.1953 (ΦΕΚ 118/Α/14.7.1953) "περί καταργήσεως Β.Δ/των περί χορηγήσεως βιβλιαρίων υγείας κλπ"

Άρθρον 18

Δια την τήρησιν των ανωτέρω διατάξεων και πάσης άλλης προερχομένης εκ των νόμων ΓπΛΔ' (3934), ΔΚΘ' (4029), 551 και 2943 υπεύθυνος θεωρείται ο κύριος της επιχειρήσεως ή ο αντιπρόσωπός του.

Αι παραβάσεις του παρόντος διώκονται συμφώνως προς το άρθρον 1 του νόμου 2943.

Άρθρον 19

Εις τα μηχανοκίνητα εργοστάσια εκτός των ανωτέρω διατάξεων, εφαρμόζονται και αι ακόλουθοι: Τα μηχανοστάσια τοποθετούνται εκτός των αιθουσών εργασίας εις τρόπον ώστε να μη διατρέχη κίνδυνον το προσωπικόν το χειριζόμενον τας μηχανάς από έλλειψιν χώρου κυκλοφορίας ή επαρκούς φωτισμού. Εξαιρέσεις της τοποθετήσεως γίνεται δια τας ηλεκτροκινήτους εγκαταστάσεις, ων οι κινητήρες δύνανται να τοποθετούνται εντός των αιθουσών εις θέσιν μεμονωμένην. Τα καθαριστικά μηχανήματα τοποθετούνται εις χωριστά της αποθήκης διαμερίσματα καλώς φωτιζόμενα και αεριζόμενα, επιτρέποντα την ελευθέραν κυκλοφορίαν του προσωπικού. Οι άξονες και λοιπά εξαρτήματα κινήσεως των μηχανημάτων τοποθετούνται εις τρόπον, ώστε να μη είναι προσιτοί εις τους εργαζομένους.

Άρθρον 20

Ειδικός μηχανοδηγός ανεγνωρισμένος παρά της αρμοδίας αρχής διευθύνει την κινητήριον μηχανήν, επιβλέπει την καλήν λειτουργίαν των κινήσεων και μηχανημάτων και είναι υπεύθυνος δια την εφαρμογήν του παρόντος.

Άρθρον 21

(όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 11 του Νόμου 1414/84 (ΦΕΚ 10/Α/2-2-84) "Εφαρμογή της αρχής της ισότητας των φύλων στις εργασιακές σχέσεις και άλλες διατάξεις")

Οι χειριζόμενοι τα μηχανήματα εξετάζονται προηγουμένως από το μηχανοδηγό, ο οποίος οφείλει να πεισθεί ότι είναι ικανοί για την εργασία αυτή. Σε κανένα δεν επιτρέπεται να αναμιγνύεται σε εργασία ξένη προς την ειδικότητά του. Οι παραβάτες της διάταξης αυτής αποβάλλονται από την εργασία.

Άρθρον 22

Κατ' έτος κατά τα διαστήματα της πλήρους λειτουργίας του σταφιδοεργοστασίου, ειδικός επόπτης Επιθεωρήσεως Εργασίας επιβλέπει την εφαρμογήν του παρόντος υποβάλλων εκάστοτε έκθεσιν επί των παρατηρουμένων ελλείψεων.

Άρθρον 23

Αι υπάρχουσαι εγκαταστάσεις θέλουσι μεταρρυθμισθή εντός δύο ετών από της δημοσίευσως του παρόντος, συμφώνως προς τας διατάξεις του παρόντος. Οι προτιθέμενοι να ιδρύσωσι νέας οφείλουσι να υποβάλλωσι σχέδιον της εγκαταστάσεως προς το Υπουργείον Εθν. Οικονομίας το οποίον θέλει εγκρίνει τούτο και εκδώσει άδειαν εγκαταστάσεως συμφώνως με τας διατάξεις του νόμου ΔΚΣΤ' και του Β. Διατάγματος της 29 Σεπτεμβρίου 1922.

Άρθρον 24

Μετά το πέρας της εγκαταστάσεως ο ιδιοκτήτης ειδοποιεί εγγράφως τον αρμόδιον επιθεωρητήν ή επόπτην Επιθεωρήσεως Εργασίας της περιφερείας του περί τούτου, ούτος δε μεταβαίνει επί τόπου μετά του διευθυντού της αστυνομικής περιφερείας, του αστυϊάτρου και δύο αντιπροσώπων του Βιομηχανικού Επιμελητηρίου του τόπου και συντάσσει πρωτόκολλον επιθεωρήσεως, υπογραφόμενον παρά των μελών ενώπιον του ιδιοκτήτου. Αντίγραφον του πρωτοκόλλου πέμπεται προς την προϊσταμένην υπηρεσίαν ήτις, κρίνουσα επί των αναφερομένων, προτείνει την έκδοσιν αδείας λειτουργίας κατά τας διατάξεις του Β. Διατάγματος της 29 Σεπτεμβρίου 1922.

Άρθρον 25

Άρσις της αδείας δύναται να γίνη παρά της αρμοδίας αρχής, συμφώνως προς τα διατάξεις του από 29-9-22 Β. Διατάγματος, τη προτάσει του Επιθεωρητού Εργασίας εφ' όσον ούτος ήθελε πιστοποιήσει παράβασιν των ανωτέρω διατάξεων.

Εν Αθήναις τη 16 Μαρτίου 1923